ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 472
Ημερομ. Κατάθεσης: 19/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής ν. Κοζάνης

Τετάρτη, 18 Νοεμβρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς:

- Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, κ. Κ. Πιερρακάκη
- Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Μ. Σχοινά

Θέμα: «Προτάσεις του Περιφερειακού Παραρτήματος Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.) για το Εθνικό και Περιφερειακό Εταιρικό Σχέδιο (ΕΠΕΣ) 2028–2034»

κ.κ. Υπουργοί,

Σας **καταθέτω ως Αναφορά** την αριθμ. **18/13.11**.2026 **Επιστολή** του Περιφερειακού Παραρτήματος Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (**ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.**), η οποία μου κοινοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου με θέμα «*Προτάσεις για το ΕΠΕΣ 2028–2034 - Διασφάλιση της μεταλιγνιτικής διάστασης της Δυτικής Μακεδονίας και ενίσχυση της αγροδιατροφής*»

Στις **επτά σελίδες** της Επιστολής, παρατίθενται - **αναλυτικά** και **τεκμηριωμένα** - επισημάνσεις και προτάσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τη διαμόρφωση του Εθνικού και Περιφερειακού Εταιρικού Σχεδίου (ΕΠΕΣ) 2028–2034. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ. εστιάζει αφενός μεν στη διασφάλιση της μεταλιγνιτικής διάστασης της Δυτικής Μακεδονίας μέσω **ειδικής εδαφικής στόχευσης** και **επαρκούς χρηματοδότησης**, αφετέρου δε στην ανάδειξη της **αγροδιατροφής** ως βασικού πυλώνα της παραγωγικής ανασυγκρότησης της περιφέρειάς μας.

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο και δεδομένου του **σημαντικού** θεσμικού ρόλου του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ως του νομοθετημένου Συμβούλου της Πολιτείας σε θέματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της υπαίθρου, παρακαλείσθε, κ.κ. Υπουργοί, όπως μελετήσετε λεπτομερώς τις **εξαιρετικές προτάσεις** του ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ., οι οποίες **εμπεριστατωμένα** αποτυπώνονται στη συνημμένη Επιστολή, και όπως **ενημερώσετε τη Βουλή** για τις σχετικές **απαντήσεις, αποφάσεις** και **ενέργειές** σας.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ταχ. Δ/νση : Πανδώρας 2
Ταχ. Κωδ. : 50100, Κοζάνη
Τηλέφωνο : 24610 26443
Email : geoteedm@gmail.com
fax : 2461026710

Κοζάνη 13/11/2026
Αρ. Εγγράφου Δ.Ε.: 18/2026

ΠΡΟΣ : **Όπως Πίνακας Αποδεκτών**

Θέμα : Προτάσεις για το ΕΠΕΣ 2028–2034 - Διασφάλιση της μεταλιγνιτικής διάστασης της Δυτικής Μακεδονίας και ενίσχυση της αγροδιατροφής.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τη διαμόρφωση του Εθνικού και Περιφερειακού Εταιρικού Σχεδίου (ΕΠΕΣ) 2028–2034, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.) θεωρεί ότι **η νέα αρχιτεκτονική χρηματοδότησης δημιουργεί σημαντικές δυνατότητες, αλλά και απαιτήσεις** ως προς τη διασφάλιση της περιφερειακής διάστασης και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ιδιαίτερων εδαφικών προκλήσεων.

Για τη Δυτική Μακεδονία, η μεταλιγνιτική μετάβαση, η παραγωγική ανασυγκρότηση και η δημιουργία νέων, σταθερών θέσεων εργασίας εξακολουθούν να αποτελούν τον πυρήνα της αναπτυξιακής πρόκλησης. Στο πλαίσιο αυτό, το Παράρτημα θεωρεί αναγκαίο **το ΕΠΕΣ να διασφαλίζει διακριτή εδαφική στόχευση, επαρκείς πόρους, ουσιαστική περιφερειακή συμμετοχή και σαφή σύνδεση των παρεμβάσεων με μετρήσιμα αποτελέσματα.**

Ειδικότερα, επισημαίνουμε τα εξής:

- Η διαμόρφωση του Εθνικού και Περιφερειακού Εταιρικού Σχεδίου (ΕΠΕΣ) 2028–2034, με την ενοποίηση έως σήμερα διακριτών χρηματοδοτικών και προγραμματικών εργαλείων, δημιουργεί νέα δεδομένα για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της περιφερειακής πολιτικής. **Η νέα αυτή αρχιτεκτονική πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ιδιαίτερες ανάγκες κάθε Περιφέρειας θα αποτυπώνονται με σαφήνεια** στον σχεδιασμό και στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων.
- Για τη Δυτική Μακεδονία, **η μεταλιγνιτική μετάβαση πρέπει να εξακολουθήσει να αντιμετωπίζεται ως διακριτή και μακροχρόνια εδαφική πρόκληση** και όχι ως μία ακόμη οριζόντια περιφερειακή προτεραιότητα.

Η περιοχή εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τις οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές συνέπειες της απολιγνιτοποίησης. Η απώλεια παραγωγικής δραστηριότητας και θέσεων εργασίας δεν έχει αντισταθμιστεί πλήρως από νέες δραστηριότητες αντίστοιχης κλίμακας και ποιότητας. Η νέα προγραμματική περίοδος πρέπει, επομένως, να στηρίξει νέες παραγωγικές επενδύσεις, νέες επιχειρήσεις και σταθερές θέσεις εργασίας.

- Είναι επιτακτική ανάγκη η δημιουργία **αυτοτελούς Ειδικού Εδαφικού Κεφαλαίου Μεταλιγνιτικής Μετάβασης Δυτικής Μακεδονίας**, στο πλαίσιο του άρθρου 21 της πρότασης Κανονισμού COM(2025) 565 final.

  Το άρθρο 21 προβλέπει ότι το ΕΠΕΣ μπορεί να περιλαμβάνει, πέραν των εθνικών και τομεακών κεφαλαίων, περιφερειακά και εδαφικά κεφάλαια, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο. Παράλληλα, το άρθρο 6 θεμελιώνει την αρχή της εταιρικής σχέσης και τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση του Σχεδίου.

  Η πρόβλεψη αυτή συνάδει πλήρως με τη λογική της εδαφικής στόχευσης που υιοθετεί η πρόταση Κανονισμού και αποτελεί εργαλείο προσαρμογής των παρεμβάσεων στις ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων περιοχών. Ειδικότερα, στο Παράρτημα VII αναγνωρίζονται διακριτές εδαφικές κατηγορίες με ιδιαίτερες ανάγκες και προκλήσεις, όπως οι νησιωτικές και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, οι αραιοκατοικημένες βόρειες περιοχές, καθώς και οι περιοχές που επηρεάζονται από τη βιομηχανική μετάβαση.

  Στο ίδιο πλαίσιο, η Δυτική Μακεδονία συνιστά χαρακτηριστική περίπτωση περιοχής που επηρεάζεται από τη βιομηχανική και ενεργειακή μετάβαση, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII στοιχείο (η) της πρότασης Κανονισμού. Οι μακροχρόνιες οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης, σε συνδυασμό με τον στρατηγικό ρόλο της περιφέρειας στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων για το κλίμα και την ενέργεια, δικαιολογούν την πρόβλεψη αυτοτελούς Ειδικού Εδαφικού Κεφαλαίου Μεταλιγνιτικής Μετάβασης Δυτικής Μακεδονίας στο πλαίσιο του ΕΠΕΣ.

- Στο πλαίσιο αυτό, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, πρέπει ν**α διεκδικήσει την πρόβλεψη ειδικής και διακριτής χρηματοδοτικής δέσμευσης για το Εδαφικό Κεφάλαιο στο ελληνικό ΕΠΕΣ.** Η χρηματοδότηση πρέπει να προσδιοριστεί με σαφές πολυετές πλαίσιο, ανάλογο της έκτασης και της διάρκειας της μεταλιγνιτικής πρόκλησης.

  Ως αφετηρία της διαπραγμάτευσης και με γνώμονα τη διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής που έχει δημιουργηθεί κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, **μπορεί να εξεταστεί χρηματοδοτική δέσμευση της τάξης μεγέθους των πόρων που έχουν προγραμματιστεί για τη Δυτική Μακεδονία μέσω του ΠΔΑΜ 2021–2027 (περίπου 1,1 δισ. ευρώ)**. Η αναφορά αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς η πρόταση για το ΕΠΕΣ 2028–2034 δεν διασφαλίζει από μόνη της τη συνέχιση αντίστοιχου ειδικού χρηματοδοτικού πλαισίου για τη Δυτική Μακεδονία. Το

ακριβές ύψος και η εξειδίκευση της χρηματοδότησης θα πρέπει να τεκμηριωθούν περαιτέρω κατά τη διαμόρφωση του Σχεδίου.

- **Η εθνική χρηματοδοτική δέσμευση πρέπει να αποτυπωθεί διακριτά,** χωρίς να υποκαθιστά ή να μειώνει τα ελάχιστα ποσά που προβλέπονται για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες σε επίπεδο κράτους μέλους, **βάσει της μεθοδολογίας του Παραρτήματος II (Annex II)** της πρότασης Κανονισμού. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι η μεταλιγνιτική μετάβαση θα διαθέτει πρόσθετη, σαφώς προσδιορισμένη και αποκλειστικά προσανατολισμένη χρηματοδοτική βάση για τη στήριξη νέων παραγωγικών επενδύσεων, επιχειρήσεων και σταθερών θέσεων εργασίας.
- **Απαιτείται σαφής διαχωρισμός των χρηματοδοτικών αναγκών της τρέχουσας και της νέας προγραμματικής περιόδου.** Η Ελλάδα πρέπει να διασφαλίσει ότι η ολοκλήρωση και η χρηματοδότηση των ήδη αναληφθεισών υποχρεώσεων και των «έργων - γεφυρών» του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021–2027 θα καλυφθούν από τους διαθέσιμους πόρους της τρέχουσας περιόδου ή, όπου απαιτείται και είναι επιλέξιμο, από εθνικούς πόρους μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Οι υποχρεώσεις αυτές δεν πρέπει να επιβαρύνουν ούτε να περιορίζουν τη νέα χρηματοδοτική δέσμευση για τη μεταλιγνιτική μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας κατά την περίοδο 2028–2034.
- **Είναι αναγκαία η ενσωμάτωση ειδικής πρόβλεψης στο ΕΠΕΣ για την προστασία των πόρων του Εδαφικού Κεφαλαίου από ανακατανομές** που ενδέχεται να προκύψουν στο πλαίσιο τροποποίησης του Σχεδίου λόγω κρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του άρθρου 34 της πρότασης Κανονισμού.

  Ειδικότερα, κατά τη διαμόρφωση του αρχικού Σχεδίου πρέπει να προβλεφθεί ότι οι πόροι που προορίζονται για τη διαρθρωτική μεταλιγνιτική μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας δεν θα αποδεσμεύονται ή θα ανακατανέμονται για την αντιμετώπιση κρίσεων που δεν πλήττουν άμεσα την Περιφέρεια, με την επιφύλαξη ειδικά αιτιολογημένων περιπτώσεων και της αναγκαίας θεσμικής διαδικασίας.

  Η απολιγνιτοποίηση συνιστά για τη Δυτική Μακεδονία διαρκή και δομική οικονομική και κοινωνική κρίση, με συνέπειες που εκτείνονται σε βάθος χρόνου. Δεν είναι, συνεπώς, εύλογο η αντιμετώπιση μιας προσωρινής κρίσης σε άλλη περιοχή να οδηγεί στην αποδυνάμωση των πόρων που είναι αναγκαίοι για τη μακροχρόνια παραγωγική ανασυγκρότηση της Δυτικής Μακεδονίας.
- Η αποτελεσματικότητα του ΕΠΕΣ προϋποθέτει **ουσιαστική συμμετοχή της Περιφέρειας και των τοπικών φορέων** στον σχεδιασμό, στην εξειδίκευση, στην εφαρμογή και στην παρακολούθηση των παρεμβάσεων.

  Για τη Δυτική Μακεδονία προτείνεται να εξεταστεί ο ορισμός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» ως ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης για το περιφερειακό σκέλος του ΕΠΕΣ και για τις παρεμβάσεις της μεταλιγνιτικής μετάβασης, αξιοποιώντας την

υφιστάμενη διοικητική εμπειρία και τεχνογνωσία της. Η αποκέντρωση είναι προϋπόθεση για την έγκαιρη αναγνώριση των τοπικών αναγκών, την υποστήριξη μικρών δικαιούχων και τη λογοδοσία ως προς την πραγματική επίδραση των πόρων στην περιοχή.

- Η **αγροδιατροφή πρέπει να αναγνωριστεί ως βασικός πυλώνας της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της οικονομικής διαφοροποίησης της Δυτικής Μακεδονίας**. Αποτελεί έναν από τους τομείς στους οποίους η περιοχή διαθέτει παραγωγική βάση, ανθρώπινο δυναμικό, τεχνογνωσία και δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης.

  Η σημασία της δεν περιορίζεται στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, αλλά εκτείνεται σε ένα ευρύ πλέγμα οικονομικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει την προμήθεια εισροών, τις υπηρεσίες υποστήριξης, τη μεταποίηση, την τυποποίηση, τη συσκευασία, την αποθήκευση, την εφοδιαστική αλυσίδα, το εμπόριο, τη γαστρονομία και τον τουρισμό.

  Η ανάπτυξη αυτού του πλέγματος μπορεί να αυξήσει την τοπική προστιθέμενη αξία, να ενισχύσει το εισόδημα των παραγωγών, να δημιουργήσει νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες και να στηρίξει την απασχόληση τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές.

- Η αγροδιατροφική πολιτική πρέπει να έχει **ολοκληρωμένο χαρακτήρα και να καλύπτει το σύνολο της αλυσίδας αξίας, με αφετηρία την πρωτογενή παραγωγή**. Απαιτείται στήριξη της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, εκσυγχρονισμός των παραγωγικών υποδομών, ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι σε φυσικούς κινδύνους, ζωονόσους και διαταραχές της αγοράς.

  Ιδιαίτερη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων και στον εκσυγχρονισμό των συλλογικών αρδευτικών δικτύων, με αξιοποίηση σύγχρονων συστημάτων άρδευσης, τηλεμετρίας και ελέγχου και μείωση των απωλειών νερού. Παράλληλα, απαιτείται διερεύνηση της δυνατότητας αξιοποίησης υφιστάμενων ταμιευτήρων και κατάλληλων μελλοντικών λιμναίων σχηματισμών στις περιοχές των πρώην λιγνιτωρυχείων για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών.

  Μεγάλης σημασίας είναι η υποστήριξη της κτηνοτροφίας και των παραγωγικών συστημάτων που αξιοποιούν τους τοπικούς φυσικούς πόρους, καθώς και η βελτίωση της σύνδεσης φυτικής και ζωικής παραγωγής με την τοπική μεταποίηση και αγορά. Παράλληλα, απαιτείται ενίσχυση της βιοασφάλειας των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, της πρόληψης και επιτήρησης των ζωονόσων και των σχετικών κτηνιατρικών και εργαστηριακών υποδομών.

- **Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μεταλιγνιτικής αποκατάστασης πρέπει να αποτελέσει μέρος της αγροδιατροφικής ανασυγκρότησης.** Απαιτείται διερεύνηση της δυνατότητας παραγωγικής επαναχρησιμοποίησης κατάλληλων αποκατεστημένων εκτάσεων των πρώην λιγνιτωρυχείων για γεωργική χρήση και, όπου είναι εφικτό, πρόσβασης νέων αγροτών σε αυτές.

Παράλληλα, απαιτείται προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και ορθολογική χωροθέτηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ, ώστε να αποφεύγεται η απώλεια πολύτιμων παραγωγικών εκτάσεων.

- Επιπλέον, **χρειάζεται ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των παραγωγών, των οργανώσεων παραγωγών, των συνεταιρισμών και των λοιπών συλλογικών σχημάτων,** καθώς και ανάπτυξη κοινών υποδομών και υπηρεσιών.

  Η ενίσχυση της συλλογικής οργάνωσης είναι κρίσιμη για τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών, τη σταθερότερη διάθεση των προϊόντων και τη δικαιότερη κατανομή της προστιθέμενης αξίας μεταξύ των κρίκων της αλυσίδας.

  Στην ίδια κατεύθυνση, πρέπει να στηριχθούν η μεταποίηση, η τυποποίηση και η συσκευασία τοπικών προϊόντων, η πιστοποίηση, η ανάπτυξη επώνυμων προϊόντων, η εξαγωγική δραστηριότητα και η πρόσβαση σε νέες αγορές.

- Ιδιαίτερη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην **ανάδειξη και οικονομική αξιοποίηση των προϊόντων ποιότητας και των Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΟΠ και ΠΓΕ)** της περιοχής. Η προστασία της ονομασίας και της αυθεντικότητας των προϊόντων πρέπει να συνδυάζεται με την οργανωτική ενδυνάμωση των ομάδων παραγωγών, τη βελτίωση της ποιότητας, την αποτελεσματική πιστοποίηση και τον έλεγχο, την προβολή και την εμπορική αξιοποίηση.

  Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία έχουν προϊόντα με κατοχυρωμένη ταυτότητα και ισχυρό δεσμό με τον τόπο παραγωγής, όπως ο Κρόκος Κοζάνης ΠΟΠ, οι οίνοι ΠΟΠ Αμύνταιο και τα Φασόλια Πρεσπών Φλώρινας ΠΓΕ. Παράλληλα, απαιτείται στήριξη των διαδικασιών καταχώρισης νέων Γεωγραφικών Ενδείξεων και ενίσχυση των συλλογικών σχημάτων διαχείρισής τους.

  Στόχος δεν πρέπει να είναι μόνο η αναγνωρισιμότητα των τοπικών προϊόντων, αλλά η ενίσχυση της θέσης τους στην αγορά και η μετατροπή της ποιοτικής τους υπεροχής σε μετρήσιμο οικονομικό όφελος για τους παραγωγούς και τις τοπικές επιχειρήσεις.

- **Η αγροδιατροφή πρέπει επίσης να συνδεθεί λειτουργικά με την οικονομία επισκεψιμότητας,** μέσα από τη γαστρονομία, την τοπική εστίαση, τις τουριστικές διαδρομές, τον πολιτισμό, το φυσικό περιβάλλον και την περιφερειακή ταυτότητα.

  Η σύνδεση αυτή δεν πρέπει να περιοριστεί σε μεμονωμένες δράσεις προβολής, αλλά να δημιουργεί σταθερές συνεργασίες μεταξύ παραγωγών, μεταποιητικών επιχειρήσεων, επιχειρήσεων εστίασης και τουρισμού. Επιδίωξη πρέπει να είναι η αύξηση των πωλήσεων και της απευθείας διάθεσης τοπικών προϊόντων, η διεύρυνση των τοπικών συνεργασιών, η αύξηση της διάρκειας παραμονής των επισκεπτών και η ενίσχυση της τοπικής κατανάλωσης.

- Καθοριστικής σημασίας είναι, τέλος, η **τεχνολογική αναβάθμιση και η ενίσχυση της καινοτομίας στον αγροδιατροφικό τομέα**. Η αξιοποίηση εφαρμογών γεωργίας ακριβείας, τεχνητής νοημοσύνης, ψηφιακής ιχνηλασιμότητας, αυτοματισμών και δεδομένων μπορεί να

βελτιώσει την παραγωγικότητα, να μειώσει το κόστος, να ενισχύσει την ποιότητα και να βελτιώσει τη διαχείριση των εκμεταλλεύσεων και των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η ανάπτυξη περιφερειακής υποδομής αγροτικών δεδομένων, με αξιοποίηση δικτύων μετεωρολογικών σταθμών, αισθητήρων εδαφικής υγρασίας, δορυφορικών δεδομένων και τεχνολογιών τηλεπισκόπησης, καθώς και συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για φυτοπαθολογικούς κινδύνους.

Παράλληλα, μπορεί να αναπτυχθεί ψηφιακός εδαφολογικός χάρτης της Περιφέρειας, με δυνατότητα πρόσβασης των παραγωγών και των γεωτεχνικών συμβούλων στα διαθέσιμα δεδομένα.

Επιπλέον, απαιτείται σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με τις πραγματικές ανάγκες των παραγωγών και των επιχειρήσεων, μέσα από συνεργασίες με πανεπιστήμια, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς, καθώς και ενίσχυση των γεωτεχνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών και της μεταφοράς γνώσης.

- Για την υλοποίηση των παραπάνω απαιτείται επένδυση στις **δεξιότητες, στην τεχνική και επιστημονική υποστήριξη και στην ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού**. Η προσέλκυση νέων ανθρώπων στον πρωτογενή τομέα, η διαδοχή στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, η κατάρτιση των παραγωγών και των εργαζομένων και η ενίσχυση της επιχειρηματικής και διοικητικής ικανότητας των συλλογικών σχημάτων και των αγροδιατροφικών επιχειρήσεων αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του τομέα. Στην προσπάθεια αυτή, ο ρόλος των γεωτεχνικών επιστημόνων και των δομών συμβουλευτικής και μεταφοράς τεχνογνωσίας είναι ουσιαστικός.
- **Η παρακολούθηση των παρεμβάσεων πρέπει να βασίζεται σε σαφείς και μετρήσιμους δείκτες αποτελέσματος**, τόσο για τη μεταλιγνιτική μετάβαση όσο και για την αγροδιατροφή.

  Ενδεικτικά, οι δείκτες πρέπει να αφορούν τις νέες παραγωγικές επενδύσεις, τις νέες επιχειρήσεις, τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων εργασίας, την παραγωγική διαφοροποίηση, την αύξηση της τοπικής προστιθέμενης αξίας, την ενίσχυση της συνεργασίας των παραγωγών, την ανάπτυξη της μεταποίησης και των εξαγωγών, καθώς και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω αναπτυξιακές προτεραιότητες και ανάγκες της Δυτικής Μακεδονίας, **προτείνονται οι ακόλουθες συγκεκριμένες παρεμβάσεις στον αγροδιατροφικό τομέα**, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ΕΠΕΣ 2028–2034:

1. **Ολοκληρωμένη ανάπτυξη της αγροδιατροφικής αλυσίδας αξίας,** με έμφαση στην ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα της πρωτογενούς παραγωγής, καθώς και στην πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων για τη φυτική και ζωική παραγωγή.

2. **Εκσυγχρονισμός γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, παραγωγικών υποδομών και συστημάτων διαχείρισης φυσικών πόρων,** με ιδιαίτερη έμφαση στη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων και τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών υποδομών.
3. **Αποκατάσταση και παραγωγική επαναχρησιμοποίηση κατάλληλων εκτάσεων των πρώην λιγνιτωρυχείων για γεωργική χρήση** και προστασία της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.
4. **Ενίσχυση συλλογικών σχημάτων, οργανώσεων παραγωγών, συνεταιρισμών και συνεργατικών υποδομών.**
5. **Εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη μονάδων μεταποίησης, τυποποίησης και συσκευασίας τοπικών προϊόντων.**
6. **Αναβάθμιση προϊόντων ποιότητας, Γεωγραφικών Ενδείξεων και εξαγωγικής ταυτότητας της Δυτικής Μακεδονίας.**
7. **Διασύνδεση αγροδιατροφής με τουρισμό, γαστρονομία, πολιτισμό και τοπική ταυτότητα.**
8. **Τεχνολογική αναβάθμιση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και αγροδιατροφικών επιχειρήσεων,** με αξιοποίηση έρευνας, καινοτομίας, γεωργίας ακριβείας και περιφερειακής υποδομής αγροτικών δεδομένων, παράλληλα με την **ενίσχυση των δεξιοτήτων, της γεωτεχνικής συμβουλευτικής και της μεταφοράς τεχνογνωσίας.**

Οι παραπάνω παρεμβάσεις αποσκοπούν στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού πλαισίου στήριξης της αγροδιατροφής, το οποίο θα συνδέει την πρωτογενή παραγωγή με τη μεταποίηση, την αγορά, την καινοτομία και την τοπική ανάπτυξη, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην παραγωγική ανασυγκρότηση της Δυτικής Μακεδονίας.

Με την πεποίθηση ότι οι παραπάνω προτάσεις συμβάλλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού και αποτελεσματικού πλαισίου για τη μεταλιγνιτική μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας και για την ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού αγροδιατροφικού τομέα, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω συνεργασία και συμβολή κατά τη διαδικασία εξειδίκευσης και κατάρτισης του ΕΠΕΣ 2028–2034.

Πίνακας Αποδεκτών (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

ΠΡΟΣ

1. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Δυτική Μακεδονία» 2021-2027
   dapepdm@mou.gr efitzim@mou.gr kostas@kkc.gr

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

I. Βουλευτές Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

1. Βουλευτή ΠΕ Γρεβενών κ. Σταυρόπουλο Α. ath.stavropoulosnd@gmail.com
2. Βουλευτή ΠΕ Καστοριάς κ. Αντωνίου Μ. maria.antoniou@parliament.gr
   mar.antoniu@hotmail.gr
3. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Βέττα Κ. k.vetta@parliament.gr
4. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Κουκουλόπουλο Π. p.koukoulopoulos@parliament.gr
5. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Κωνσταντινίδη Σ. s.konstantinidis@parliament.gr
6. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Παπαδόπουλο Μ. mpapadopoulos.nd@gmail.com
7. Βουλευτή ΠΕ Φλώρινας κ. Παπασωτηρίου Σ. st.papasotiriou@parliament.gr
   papasotirioustav@gmail.com
8. Βουλευτή ΠΕ Φλώρινας κ. Πέρκα Θ. petiperka@yahoo.gr, p.perka@parliament.gr

II. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

1. Γραφείο Περιφερειάρχη κ. Αμανατίδη Γ. info@pdm.gov.gr
2. Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Ανάπτυξης: ap.agrotikis@pdm.gov.gr
3. Γραφείο Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου, κ. Ν. Σαμαρά n.samaras@pdm.gov.gr
   (**με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου**)

III. Δήμοι Περιφέρειας

1. Δήμος Αμυνταίου, Γρ. Δημάρχου dimarxos@amyntaio.gr
2. Δήμος Άργους Ορεστικού, Γρ. Δημάρχου info@argosorestiko.gr
3. Δήμος Βελβεντού, Γρ. Δημάρχου grammatia@velvento.eu, stergiou.manolis@gmail.com
4. Δήμος Βοΐου, Γρ. Δημάρχου info@dimosvoiou.gr, dimvoiogrty@yahoo.gr, zefklis@gmail.com
5. Δήμος Γρεβενών, Γρ. Δημάρχου dimarxos@dimosgrevenon.gr
6. Δήμος Δεσκάτης, Γρ. Δημάρχου dimosdes@otenet.gr
7. Δήμος Εορδαίας, Γρ. Δημάρχου grdhmar@ptolemaida.gr, plakentas@gmail.com
8. Δήμος Καστοριάς, Γρ. Δημάρχου dimarxos@kastoria.gov.gr
9. Δήμος Κοζάνης, Γρ. Δημάρχου. dhmos@kozanh.gr, dimarkoz@otenet.gr

10. Δήμος Νεστορίου, Γρ. Δημάρχου nestokep@otenet.gr
11. Δήμος Πρεσπών, Γρ. Δημάρχου prespa@otenet.gr
12. Δήμος Σερβίων, Γρ. Δημάρχου dservion@otenet.gr, xristoselef@gmail.com
13. Δήμος Φλώρινας, Γρ. Δημάρχου. dimosflorinas@gmail.com, press@cityoflorina.gr
14. Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Δ. Μακεδονίας, Γρ. Προέδρου info@peddm.gov.gr

IV. Επιμελητήρια

1. Τ.Ε.Ε. – Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Γραφείο Προέδρου, tee_koz@tee.gr
2. Ο.Ε.Ε. – Περ. Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Γραφείο Προέδρου, oee-5pt@oe-e.gr
3. ΕΒΕ Γρεβενών – Γραφείο Προέδρου ebegreve@grevenanet.gr
4. ΕΒΕ Καστοριάς – Γραφείο Προέδρου kastcham@otenet.gr
5. ΕΒΕ Κοζάνης – Γραφείο Προέδρου chambers@otenet.gr
6. ΕΒΕ Φλώρινας – Γραφείο Προέδρου eveflo@otenet.gr

V. Εργατικά Κέντρα

1. Γρεβενών ergatikogrevenon@yahoo.com
2. Καστοριάς info@ekkastorias.gr
3. Κοζάνης eknkoz.grammateia@gmail.com
4. Φλώρινας ekf@ekf.gr

VI. Δ.Σ., Κ.Υ. & Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

VII. Μ.Μ.Ε.